

PALISKUNTAIN YHDISTYS
PL 8168, Koskikatu 33 A
96101 ROVANIEMI
Puh. 016 - 331 6000
Sähköposti: etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi
Internet: www.paliskunnat.fi

7.12.2005
Rovaniemi

**Liikenne- ja viestintäministeriö
Ympäristöministeriö**

ASIA: LIIKENNE METSÄAUTOTEILLÄ

Suomen porotalouden keskusjärjestö, Paliskuntain yhdistys, kiinnittää liikenne- ja viestintäministeriön ja ympäristöministerin huomion metsäautoteiden liikenneasiaan.

Poronhoitoalueella metsäautoteitä käytetään enenevässä määrin lumiaikana auraamattomana moottorikelkka-, koiravaljakkoliikenteeseen ym.. Vastaavasti lumettomana aikana metsäautoteitä käytetään enenevässä määrin auto-, mönkijä-, moottoripyöräliikenteeseen ym. moniin eri tarkoituksiin.

Tilanne on riistäytymässä käsistä ja porotalous on usein edellä mainituissa tapauksissa asiassa syntyvien haittojen kärsijä. Metsäautotiet kattavat suuren osan paliskunnista talousmetsäalueella, minkä vuoksi porojen hoitaminen luonnonlaitumilla tulee mahdolliseksi laidunnusrauhan menettämisen vuoksi. Porotaloudelle koituu ympärivuotinen haitta.

Tällainen toiminta on ristiriidassa maastoliikennelain kanssa, minkä vuoksi Paliskuntain yhdistys haluaa kiinnittää asianomaisten ministeriöiden huomion asiaan maastoliikennelain tarkoituksen mukaisesti (liite 1). Metsäautoautoteiden alkuperäinen käyttötarkoitus on ollut auttaa metsätaloutta, ei maastoliikennettä.

Metsäautoteitä on poronhoitoalueella valtava määrä, huomattavasti enemmän kuin on moottorikelkkareittejä ja -uria. Jos nykykehitys jatkuu, hajoaa esimerkiksi se periaate, että kelkkaliikenne ja sen mukanaan tuomat haitat minimoidaan moottorikelkkareittien ja -urien avulla. Tuloksena syntyy maastoliikennekaaos.

METSÄAUTOTEIDEN KÄYTTÖ NYKYÄÄN

Metsäautoteitä on poronhoitoalueella talousmetsäalueella tiheä verkosto. Ne toisaalta helpottavat poronhoitotöiden suorittamista, mutta toisaalta tuovat maastoon kutsumattomia vieraita ja monenlaisia häiriötä. Poronhoitajat ovat kiinnittäneet paikallisten viranomaisten huomiota jatkuvasti lisääntyneeseen metsäautoteiden talviaikaiseen käyttöön, jolloin eri tahot alkaen matkailuelinkeinoista käyttävät sulkemattomia ja auraamattomia metsäautoteitä moottorikelkoillaan. Tulkitaan, että auraamaton metsäautotie ei ole maastoa ja näin toiminta tulkitaan maastoliikennelain ulkopuoliseksi, vapaaksi toiminnaksi.

Poronhoitajien tiedusteltua asiaa, viranomaiset ovat tietyin paikoin kertoneet, että metsäautotie on tie siihen asti kun sillä on 40 cm lunta ja siten siellä ovat voimassa tieliikennesäännöt. Poronhoitajat toteavat, että jos näin on, asiaa ei valvota riittävästi. Tämän jälkeen poronhoitajat kysyvät, että mikä

tilanne on, minkä lain alainen tilanne on silloin, kun lunta on enemmän kuin 40 cm? Heidän mukaansa tilanne on tällöin kentällä nykyään varsinainen ”villi länsi”. Silloinhan lumen peittämä metsäautotie ei ole enää tie, mutta ei kai maastoakaan? Kenelläkään ei tunnu asia olevan yksiselitteisesti hallinnassa ja mikä näkyy maastossa liikenteessä ja –tavoissa epäedullisesti. Poronhoitajat toivovat, että asiaan löytyy ratkaisu ennen kuin talvisella metsäautotiellä sattuu onnettomuus ja vakuutusyhtiöt ottavat kantaa asiaan.

Poromiesten käyttämät mönkijät ei ole rekisteröity tieliikenteeseen kuten ovat usein matkailuyrittäjien käytössä olevat mönkijät. Poromies saa ylittää metsäautotien, muttei ajaa sitä pitkin. Tämän seurauksena on syntynyt tilanne, että parhaita maastopaikkoja pitkin tehtyjä metsäautoteitä ajavat tänään kasvavassa määrin viranomaiset ja turistit poroja karkottaen ja häiriten. Elinkeinojen harjoittajat, poronomistajat joutuvat ajamaan metsässä teiden ulkopuolella porojensa perässä ja ottamaan vastaan kasvaneesta metsäautotieliikenteestä syntyvät haittailmiöt, jotka vaikeuttavat poronhoitoa. Tämä ei ole oikein.

Paliskuntain yhdistys esittää, että

- 1) viranomaiset ryhtyvät selvittämään, miten metsäautoteiden käyttö tarkemmin määritellään ja valvotaan.*
- 2) poromiesten tulee saada lupa käyttää moottorikelkkojaan ja mönkijöitään metsäautoteillä oman paliskunnan alueella poronhoitotyössä, heidät tulee rinnastaa viranomaiskäyttäjien. Metsäautoteitä on niin tiheästi, että tämä on enää ainoa järkevä toimenpide poronhoidon kannalta.*
- 3) metsäautoteiden turismikäyttö, niin kesällä kuin talvella, tulee olla luvanvaraista toimintaa. Lupien myöntämisen tulee olla tiukassa harkinnassa ja niitä myönnettäessä paliskunnilla tulee olla suuri sananvalta. Tämän luvanvaraisuuden tulee pitää sisällään myös metsäteiden auraaminen talvella matkailu-, autotestaus-, ym. käyttöön.*
- 4) Metsäautotiet houkuttelevat maastoon kesäaikaan monenlaisia ajoneuvojen käyttäjiä, jotka liikkuvat luvatta myös maastossa. Mönkijöiden ja muiden maastoajoneuvojen määrä ja käyttö ovat jatkuvassa kasvussa, minkä seurauksena niiden hallitsematon käyttö, luonnon kuluminen ja luonnonrauhan menettäminen lisääntyy. Ellei tähän kysymykseen ajoissa puututa, edessä on lähivuosina suuri ongelma, josta todennäköisesti syyllistetään ensimmäisenä poromiehiä. (Poronomistajien käytössä on vain murto-osa mönkijöistä verrattuna paikkakuntien muiden asukkaiden mönkijöiden omistukseen).*

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Timo Hannula
puheenjohtaja

Perti Viik
toiminnanjohtaja

Liite 1

Annettu Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Maastoliikennelaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku**Yleiset säännökset****1 §****Lain tarkoitus**

Tämän lain tarkoituksena on ehkäistä haittoja, joita luonnolle tai muulle ympäristölle, luontaiselinkeinolle, yleiselle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle taikka yksityiselle edulle aiheutuu moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttämisestä maastossa ja moottorikelkkailureitillä, sekä edistää liikenneturvallisuutta.

5 §**Moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttäminen maastossa**

Moottorikäyttöistä ajoneuvoa on maastossa käytettävä siten, että vältetään vahingon ja haitan aiheuttamista luonnolle ja muulle ympäristölle, kiinteistölle ja luontaiselinkeinolle sekä tarpeettoman häiriön aiheuttamista asutukselle ja muulle ympäristölle.

7 §**Ajoneuvotyyppiä koskevat kiellot ja rajoitukset**

Jos moottorikäyttöisen ajoneuvotyyppin käyttämisestä maastossa aiheutuu erityisen huomattavaa haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle, luontaiselinkeinolle taikka yleiselle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle, valtioneuvosto voi kieltää ajoneuvotyyppin maastossa käytön tai rajoittaa sitä.